

מסורת הש"ס

א) [מז"ק י: ע"ט מוס' ד"ה קטורי דגנסי צידי כרי"ט, ט] [שנת קל"ג].
ג) פסחים ג. נכתות טי. [תוספת' פ"ב ע"ט].
ד) [נדיות פ"ג מ"ב].
ה) שנת נד.; ו) [פסחים יא:]; ז) שנת נד.; ח) [פסחים יא: תוספ' פ"ג].
ט) [נעידות עה. ושי"ג, ט] [שנת מא: ושי"ג, ט] [גס ושי"ג, ט] [למקן כהנביא דף לג:].
ס) [נראשות יט, ט] [וע"ע מוס' שנת נד: ד"ה הו"ו ומשי"ט ע"ס על הגליון].

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה על גבי וכו' ומאן דשרי סבר דללא יתה ולא הו' אכ' מלאכה והבערה שלא לצורך מותר לעשות ביום טוב ומיז:

גליון הש"ס

מרגו' אבל מקדפין. ע"י שנת נד גנ ע"ח מוס' ד"ה מיה' לזמן ומזויק ד' ע"ב מוס' ד"ה ואין מונעין:

לעזי רש"י

אופרנצני"ר

[פריפניצ'ר]. לקפל [קפלים בשפת הבבדנ' לנר].
אשטיילייר. סרק במסרק.

מוסף רש"י

תודוס איש רומי.
פסחא משום שיה' ברומי [פסחים ג.].
גדי מקולס.
זלי ראשו על כעויו ועל קרבו כלליים, הסקת דמיזא' כבידא זלוין [פסחים ע"ד].
ר' עקיבא [לפניו ר' ערסון] קוריה מקולס לפי שמתא' כעויו חוזה' לו כגזו טעשא' כלי זוט כגזו, כעב נחשת בגלית [פ"ח ח] פרומו קולסא דמישא' [פסחים ג. ובע"ז ברכות יט.].
בלילי פסחים.
זכר לפסקא שזלוהו שלם, שזאמב' צו על כעויו ועל קרבו [ברכות יט.].
אילמלא תודוס אתה.
אדם מתכו [פסחים ג.].
שנין קדשים.
שהוא קרוב להפיל את ישראל קדשי צחק, שהיה אסור שהקדשו' ללס' פסקא [ברכות יט.].
מקדפין.
ככלי שעשויה' נסות ואינו עושה חבורה, דחובל בבעלי חיים אכ' מלאכה היא [פסחים יא:].

מוסף תוספות

א. מפני התקלה א"כ בזמן הבית היה מעשר ומסתמו בן י"ג שנה היה כשעושר ואי"מ מאי קאמר דהוה מעשר כל שתא ושאת דיע"כ לא היה בשעת חורבן הבית לכל היותר כי אם בן י"ד או ט"ו.
מוס' שנת נד: ד"ה הוה.
וע"ע עה' ב.
בבבלי מט. מ"ט. ג.
דומיא דמה שאמרו [נזיר מב].
נזיר חופך ומפסס אבל לא טוק.
לשכ"א.

על גבי חרם. שהסיקו: **מוסר**. דכזו ליכא והבערה נמי ע"י שינוי

היא כלאחר יד וליכא איסורא לאורייתא: דקמוליד ריחא. שנכנס בחרם שלא היה צו ריח ואסור מדרבנן שהמוליד דבר חדש קרוב הוא

לעושה מלאכה חדשה: **סחופי כסא אשיראי**. לכפות כוס מנוזס על

יום טוב פרק שני ביצה

על גבי חרם מותר. פ"י רש"י משום שאין כאן כזו ואי משום הבערה הוי הבערה כלאחר יד ושרי לעשותה ביום טוב והר"ר יצחק פירש דשפיר הוי הבערה כדרכה ומ"מ שריא דקסבר להבערה שלא לצורך שרי לעשותה ביום טוב וכן משמע צירושלמי [דמשילין] מהו

על גבי חרם מותר ורבה אמר על גבי חרם נמי אסור משום דקא מוליד ריחא רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו *סחופי כסא אשיראי ביומא טבא אסור מ"ט משום דקמוליד ריחא ומו"ש ממוללו ומריח בו וקוטמו ומריח בו התם ריחא מיהא איתא ואוסופי הוא דקא מוסף ריחא הכא אולודי הוא דקמוליד ריחא רבא אמר יעל גבי גחלת נמי מותר מידי דהוה אבשרא אגומרי דרש רב גביהא מבי כתיל אפתחא דבי ריש גלותא קטורא שרי א"ל אמימר מאי קטורא אי ^בקטורא בידי מעשה אומן הוא ואי לעשן אסור דהא קא מכבה אמר ליה רב אשי לעולם לעשן ^במידי דהוה אבשרא אגומרי איכא דאמרי א"ל אמימר מאי קטורא אי קטורא בידי יבועשה אומן הוא אי לעשן אסור דקא מוליד ריחא אמר רב אשי אנא אמריתה נהליה ומשמיה דגברא רבה אמריתה נהליה לעולם לעשן ומידי דהוה אבשרא אגומרי: ועושין גדי מקולס: תניא רבי יוסי אומר ^אתודום איש רומי הנהיג את בני רומי לאכול גדי מקולס בלילי פסחים שלחו ליה אלמלא תודום אתה גוזרנו עליך נדוי שאתה מאכיל את בני ישראל קדשים בחוץ קדשים סלקא דעתך אלא אימא בעין קדשים: **בתנ"י** ^אשלשה דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר והכמבים ואסרים ^בפרתו יוצאה ברצועה שבין קרניה יומקדוין את הבתמה ביו"ט יושוחקין את הפלפלין ברחים שלהן ^גרבי יהודה אומר אין מקדוין את הבתמה ביום טוב מפני שעושה חבורה ^דאבל מקרצפין אומרים אין דר' אלעזר בן עזריה חדא פרה הויא ליה והאמר רב ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב תליסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא ושתא תנא לא שלו היתה אלא של שכנתו היתה ומתוך שלא מיחה בה נקראת על שמו: ומקדוין את הבתמה ביו"ט: תנו רבנן ^אאיזהו קרוד ואיזהו קרצוף קרוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה ^בוג' מחלוקות בדבר רבי יהודה סבר ^בדבר שאינו מתכוין אסור מיהו קרוד קטנים ועושין חבורה קרצוף גדולים ואין עושין חבורה ולא גזרין קרצוף אטו קרוד ורבנן סברי נמי כר' יהודה דבר שאינו מתכוין אסור וגזרין קרצוף אטו קרוד

תליסר אלפי עגלי הוה מעשר רבי אלעזר בן עזריה
וב'. ומימה והא ר' אלעזר בן עזריה היה אחר חורבן הבית טובא דהא רבן גמליאל היה נשיא קודם ר' אלעזר בן עזריה ורבן גמליאל היה לאחר חורבן הבית דהא רבן יוחנן בן זכאי וזכאי היה עושה תקנות מיד לאחר חורבן הבית משום דרבן גמליאל לא הגיעו ימיו להיות נשיא כדאמר משמרב צית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי וחס"כ רבן גמליאל ואחר כך ר' אלעזר ור' אלעזר לא היה כי אס בן שמנה עשרה שנה כשהיה נשיא ונשיאותו לאחר חורבן ולאמרינן בצבורות (דף ג.).
דללאחר חורבן נתבטל כל מעשר בהמה ^איש לומר דלא נתבטל לאלתר כי אס לאחר זמן אי נמי אפטרופוס של רבי אלעזר בן עזריה שיהי צימי הבית היה מעשר אי נמי לאו דוקא מעשר אלא שיהי נותן למלך בכל שנה ^בשעשירת ^ב ^ג:
ושלש מחלוקות בביב מר סבר
גזרינן קרצוף וב'. פירש ר"י דהלכה כר' שמעון שממיר דוקא צמגרת של עץ דאין עושה חבורה אצל צמגרת שלנו שהן של צרול כ"ע מודו דאסור דפסיק רישיה ולא ימות הוא שמתלב שערות ^ג:
משום

קרוד ובין קרצוף שרי אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל ואמרי לה אמר רב נחמן לחודיה הלכה כר' שמעון שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו אמר ליה רבא לרב נחמן ולימא מר הלכה כר' יהודה שהרי חכמים מודים לו א"ל אנא כר' שמעון ס"ל ועוד שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו:
מתנ"י

אפילו להימשך בה חכמים אסורין.
תנא ר' יונה בן פזי בדברדיליה, אמרו לו או העבר רצועה מפרתך, או עמוד מבינותינו.
אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתרים בנגדן.
א"ר חנינא פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מפני הצומות.
תנא לא היתה קרוין אותן פסחים.
ואמרו לו, שהמאכיל לישראל כעין קדשים בחוק,
ג' נדויו הוא.
[מתנ"י]
ב דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר חכמים אסורין, פרתו היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה.
ירושלמי רב ושמואל דאמרו תרוייהו

אפילו להימשך בה חכמים אסורין.
תנא ר' יונה בן פזי בדברדיליה, אמרו לו או העבר רצועה מפרתך, או עמוד מבינותינו.
אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתרים בנגדן.
א"ר חנינא פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מפני הצומות.
תנא לא היתה

שלו של שכנתו היתה, וכי נעש אדם על שכנתו, א"ר קריס ללמדך שכל מי שספק בידו למחות ולא מוחה קלקלה תלויה בו.
ומקדוין את הבתמה ביו"ט.
ת"י איזהו קרוד, כינים של בהמה, כגון תולעים קטנים תפוסין בעור הבהמה שאי אפשר להסירם אלא בחבורה, קרצוף גדולים ואין עושין חבורה.
וג' מחלוקות בביב, ת"ק דהוא ר' אלעזר בן עזריה סבר דבר שאין מתכוין מותר, וקרוד יעביד חבורה, כיין דלא מתכוין הוא שרי, כ"ש קרצוף דלא עביד חבורה.
וה' יהודה סבר דבר שאין מתכוין אסור כו'.
ורבנן דאמרי אין מקדוין אף לא מקרצפין, סברי לה כר' יהודה ומחמירי.
ואסיקנא אמר רב נחמן הלכה כריש דסביר דבר שאין מתכוין מותר שהרי ר' אלעזר בן עזריה מודי לו.

כג.

צב א מיי פ"ד מהל'

י"ט הל' ו' טושיע ^אל"ח ט"י תקיע סעיף ד כהני"ה:

צב ב מיי
גס טושיע ^אס:

צד ג מיי
פ"ח מהל' יו"ט הל' יד ופס"ב מהל' שנת הל' כגן טושיע ^אל"ח ט"י תקיע סעיף ה וסי' תקמ"א סעיף ג:

צד ד מיי
פ"ד מהלסת י"ט הלכה טז סגג לאון עה טושיע ^אל"ח ט"י תקיע סעיף א':

צו ה מיי
גס פ"ג הל' יב טושיע ^אל"ח ט"י תקיע סעיף א':

צז ו מיי
פ"ח מהל' שנת הלכה ה סגג לאון סה טושיע ^אל"ח ט"י של סעיף א':

רבינו הגנאל

ר' ירמיה אמר ע"ג חרם מותר.
רבה ורב יוסף אמרי אפילו ע"ג חרם אסור משום דמוליד ריחא.
וכן סחופי כסא אשיראי.
ואקשינן עלייהו מייש מהדס דתניא מוללו ומריח בו קוטמו ומריח בו, ופיקוין גבי הדס ריחא מיהא איתא ואוסופי מוסף עלה, הכא מוליד ריחא.
רבא אמר ע"ג גחלת לעשן פירות מותר, מידי דהוו אציליית' בשד ע"ג גחלים שאע"פ שתחלתו מכבד וסופו מבטיר שרי.

דרש רב גבי הא קיטורא שרי, ואמר אמימר אי (איכא) [קיסרות] בידי מעשה אומן הוא ואסור.
אי לעשן פירות הא מוליד ריחא ואסור.
ואסיקנא אמר רב אשי אנא אמריתה נהליה לרב גביהא ומשמא דגברא אמריתה [רבא] אמריתה נהליה, והוא רבא דאמר לעשן שרי מידי דהוה בישרא אגומרי.
ומסקנא דשמעתין לגמר את הבית ר"י מתיר והכמים אסורין, וק"ל חכמים.
ולעשות מוגמר להריח ולגמר כלים לא איתפריש דשרי.
והלכא בבבליה אסור, רב מעישון הפירות שהוא מותר, ועושין גדי מקולס בלילי פסחים והכמים אסורין.
ירושלמי, תנא אי זהו גדי מקולס, כולו צלי ראשו על כרעיו ועל קרבו.
מקצתו שלוק ומקצתו צלי או מבושל אין זה גדי מקולס.
לילי יו"ט של פסח עושין עגל מקולס, לילי עצרת וילילי סכות עושין גדי מקולס.
תודוס איש רומי הנהיג את ישראל לאכול גדי מקולס לילי פסחים, שלחו לו חכמים אילולי לאו תודוס אתה גזרנו עליך נדויו.
תוספתא שהיו קרוין אותן פסחים.
ואמרו לו, שהמאכיל לישראל כעין קדשים בחוק,
ג' נדויו הוא.
[מתנ"י]
ב דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר חכמים אסורין, פרתו היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה.
ירושלמי רב ושמואל דאמרו תרוייהו

אפילו להימשך בה חכמים אסורין.
תנא ר' יונה בן פזי בדברדיליה, אמרו לו או העבר רצועה מפרתך, או עמוד מבינותינו.
אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתרים בנגדן.
א"ר חנינא פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מפני הצומות.
תנא לא היתה קרוין אותן פסחים.
ואמרו לו, שהמאכיל לישראל כעין קדשים בחוק,
ג' נדויו הוא.
[מתנ"י]
ב דברים ר' אלעזר בן עזריה מתיר חכמים אסורין, פרתו היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה.
ירושלמי רב ושמואל דאמרו תרוייהו

אפילו להימשך בה חכמים אסורין.
תנא ר' יונה בן פזי בדברדיליה, אמרו לו או העבר רצועה מפרתך, או עמוד מבינותינו.
אמר רב יוסי בר' בון שהיה מתרים בנגדן.
א"ר חנינא פעם אחת יצאת והשחירו שיניו מפני הצומות.
תנא לא היתה

שלו של שכנתו היתה, וכי נעש אדם על שכנתו, א"ר קריס ללמדך שכל מי שספק בידו למחות ולא מוחה קלקלה תלויה בו.
ומקדוין את הבתמה ביו"ט.
ת"י איזהו קרוד, כינים של בהמה, כגון תולעים קטנים תפוסין בעור הבהמה שאי אפשר להסירם אלא בחבורה, קרצוף גדולים ואין עושין חבורה.
וג' מחלוקות בביב, ת"ק דהוא ר' אלעזר בן עזריה סבר דבר שאין מתכוין מותר, וקרוד יעביד חבורה, כיין דלא מתכוין הוא שרי, כ"ש קרצוף דלא עביד חבורה.
וה' יהודה סבר דבר שאין מתכוין אסור כו'.
ורבנן דאמרי אין מקדוין אף לא מקרצפין, סברי לה כר' יהודה ומחמירי.
ואסיקנא אמר רב נחמן הלכה כריש דסביר דבר שאין מתכוין מותר שהרי ר' אלעזר בן עזריה מודי לו.